

АНОТАЦІЇ

Амеліна С.М. Метод проектів у формуванні культури професійного спілкування

У статті розглянуто проблему застосування методу проектів у формуванні культури професійного спілкування. Зроблено спробу аналізу шляхів формування культури професійного спілкування.

Ключові слова: метод проектів, культура професійного спілкування, шляхи формування.

Барліт О.О. Науково-педагогічна спадщина С. Русової як приклад комплексного вивчення проблеми етико-естетичного виховання дітей

У статті проаналізовано основні концептуальні положення науково-педагогічного доробку С. Русової та окреслено можливості його використання в процесі етико-естетичного виховання сучасних школярів. Розглянуто концепції побудови української національної школи на принципах індивідуального характеру виховання, національної спрямованості, відповідності соціально-культурним вимогам часу, пріоритету загальнолюдських цінностей.

Мету виховання визначено як формування людини із широким розумінням своїх громадських обов'язків, високорозвинутим розумом, високими моральними уявленнями.

Ключові слова: національний колорит, моральне виховання, естетичне виховання, національно-патріотичне почуття, загальнолюдські цінності.

Башавець Н.А. Модель формування культури здоров'язбереження як світоглядної орієнтації майбутніх економістів

У статті обґрунтовано модель формування культури здоров'язбереження як світоглядної орієнтації майбутніх економістів. Її розглянуто як систему, що має структуру, до складу якої входять: мета – підходи – принципи – компоненти – критерії – чинники – педагогічні умови – засоби, методи, форми – результат – корекція.

Ключові слова: модель, культура здоров'язбереження, система, принципи, компоненти, критерії, чинники, педагогічні умови, засоби, методи, форми, результат.

Білоконний П.Г. Інноваційні технології у світлі модернізації вищої освіти

Реальна практика розвитку освіти в Україні, активне впровадження науково-педагогічних інновацій свідчать про значний інтерес української науково-педагогічної спільноти до загальноєвропейських процесів останніх десятиріч. Статтю присвячено питанням подальшого розвитку сучасної вищої освіти.

Ключові слова: вища освіта, інноваційні технології, модернізація.

Бондаренко Л.Є. Моніторингова діяльність у початковій школі загальноосвітнього навчального закладу як інструмент управління якістю освіти

В статті розглянуто розкриття сутності моніторингу якості освіти в початковій школі та технології його здійснення.

Ключові слова: якість освіти, початкова школа, моніторингова діяльність, управлінське рішення.

Бочарова О.А. Діагностика здібностей дітей та молоді. Робота психолого-педагогічного центру при ліцеї для обдарованих учнів міста Торунь (Польща)

У статті висвітлено роботу діагностичного психолого-педагогічного центру при ліцеї для обдарованих учнів міста Торунь (Польща). Автором розг-

лянуто види роботи центру, методи та тести, використовувані при діагностиці здібностей обдарованих учнів.

Ключові слова: діагностика, ідентифікація, тест, метод, рівень.

Вайновська М.К. Особистість учителя в духовно-ціннісному контексті

Розкрито проблему ціннісної сфери особистості вчителя як складної й суперечливої філософсько-педагогічної проблеми. Обґрунтовано поняття “цінність” як духовне формоутворення, як моральна категорія; висвітлено роль учителя у вихованні нового покоління в умовах єдиного європейського простору, осмислено значення цінностей кожного педагога.

Ключові слова: особистість учителя, цінності, ціннісна сфера, ціннісні орієнтації.

Галатир І.А. Ретроспективний аналіз проблеми соціального сирітства

Розглянуто питання виникнення проблеми соціального сирітства, а також її вирішення на різних історичних етапах.

Ключові слова: діти-сироти, соціальне сирітство, державне опікунство, батьківські права, сім'я.

Гуменна О.В. Проектування управління розвитком навчального закладу

У статті подано технологію та засоби проектної діяльності як інноваційного напрямку управлінням розвитком навчального закладу.

Ключові слова: управління розвитком навчального закладу, проектування, програма розвитку, програмно-цільовий підхід, управлінські технології, інформатизація освітнього простору навчального закладу.

Даниленко О.Б. Удосконалення змісту професійної підготовки військовослужбовців за контрактом

У статті визначено основні напрями вдосконалення змісту професійної підготовки військовослужбовців за контрактом, зокрема, забезпечення науково обґрунтованого взаємозв'язку проходження і послідовності вивчення навчального матеріалу, логічної наступності нової та вже засвоєної інформації, поглиблення професійних знань у військовослужбовців за контрактом та формування їх професійних умінь через систему спеціально підібраних завдань і вправ.

Ключові слова: професійна підготовка, військовослужбовці за контрактом, формування професійних умінь, удосконалення змісту професійної підготовки.

Делик І.С. Стан дистанційного навчання студентів з особливими потребами у вищих навчальних закладах

У статті здійснено аналіз стану дистанційного навчання студентів з особливими потребами у вищих навчальних закладах та обґрунтування критеріїв ефективності.

Ключові слова: дистанційне навчання, студенти з особливими потребами, супровід навчання студентів, сучасні інформаційні технології, дистанційна технологія навчання.

Дибська Н.С. Формування та розвиток управлінської науково-методичної культури керівника загальноосвітнього навчального закладу.

У статті уточнюється поняття “науково-методична культура керівника загальноосвітнього навчального закладу”, розглянуто проблеми формування, критерії якості та ефективності, фактори впливу та розвитку управлінської науково-методичної культури в сучасних умовах.

Ключові слова: науково-методична культура, особистісні якості, педагогічна компетентність, майстерність, педагогічна етика.

Дмитренко Т.О., Колбіна Т.В., Лаврик Т.В. Проблема структурно-функціональної повноти дослідження з педагогіки: методологічний аспект

Обґрунтовано проблему повноти дослідження з педагогіки, розглянуто методологічний аспект вирішення проблеми, наведено приклади досліджень дистанційного навчання, формування міжкультурної комунікації студентів.

Ключові слова: проблема повноти дослідження, методологія, модель, педагогічна система, педагогічний процес, організація, управління спілкування.

Дроздова І.П. Навчання граматики на матеріалі текстів зі спеціальності як передумова інтересу до занять з української мови для студентів-нефілологів ВНЗ

У статті пропонуються оптимальні методичні прийоми навчання граматики на матеріалі фахових текстів як передумови розвитку інтересу до занять з української мови для студентів-нефілологів ВНЗ у процесі формування професійного мовлення засобами української мови.

Ключові слова: мотивація, навчальний текст, функції навчального тексту, вимоги до навчальних текстів за фахом.

Дяченко С.М. Основні можливості сучасного програмного забезпечення для інформатизації управлінської діяльності керівника освітнього закладу

У статті висвітлюються основні можливості сучасного програмного забезпечення для інформатизації управлінської діяльності керівника загальноосвітнього навчального закладу, звертається увага на актуальність упровадження автоматизованих програмних комплексів для забезпечення функціонування єдиного інформаційного простору.

Ключові слова: управління, загальноосвітній навчальний заклад, інформатизація.

Захар'єва І.М. Самоменеджмент як засіб формування управлінської культури керівника навчального закладу

У статті розглянуто поняття самоменеджменту, його функції, цілі та роль у формуванні управлінської культури керівника навчального закладу.

Ключові слова: керівник навчального закладу, управлінська культура керівника, самоменеджмент, функції самоменеджменту.

Зеленська О.М. Формування полікультурної компетентності майбутніх офіцерів у процесі навчання у ВНЗ

У статті розглянуто значення полікультурної компетентності як одного з основних складників компетентісно орієнтованої освіти, розкрито сутність і визначено структуру цього феномену, а також проаналізовано можливості начального процесу в рамках вищих військових навчальних закладів щодо формування полікультурної компетентності майбутніх військових фахівців.

Ключові слова: полікультурна компетентність, міжкультурне спілкування, полікультурне середовище, національна культура, загальнопланетарне мислення, міжнаціональні конфлікти, культурні стереотипи.

Зубцова Ю.Є. Рівень сформованості патріотичних якостей молодших школярів у сучасній школі

У статті подано критерії та показники, за якими можна визначити рівень сформованості патріотичних якостей молодших школярів. Запропоновано методи та методики визначення рівня патріотизму всіх учасників навчально-виховного процесу. Проаналізовано стан розвитку патріотизму у сучасних молодших школярів, батьків та педагогів.

Ключові слова: діагностичний інструментарій, патріотичні якості, психолого-педагогічна діагностика, рівень розвитку.

Калашник М.П. Жанровий аспект вивчення композиторської творчості ХХ ст. як чинник формування музичного тезауруса студентів педагогічних університетів

Згідно зі стадіальною концепцією історико-культурного розвитку музичного мистецтва культур епохи бароко та ХХ–ХХІ ст., розглянуто жанровий аспект як фактор формування музичного тезауруса студентів та особливості його функціонування в інструментальних творах сучасності.

Ключові слова: епоха бароко, хронотоп, жанр, партита, партитність, полістилістика, музичний тезаурус.

Капітанець О.М. Професійна компетентність викладачів ВНЗ та педагогічний менеджмент

Менеджмент у системі освіти в технологічному значенні передбачає організацію, адміністрування та управління, від яких залежить ефективність роботи всієї системи. Менеджмент як процес впливу суб'єкта на ту чи іншу систему забезпечує цілеспрямований розвиток її структури, збереження або видозміну її.

Важливим складником професіоналізму діяльності викладача вищої школи є його організаторські здібності, володіння технологією педагогічного менеджменту для якісного управління навчальним процесом, навчально-професійною діяльністю студентів.

Ключові слова: професійна компетентність, викладач ВНЗ, педагогічний менеджмент.

Каракатсаніс Т.В. Використання автентичних відеоматеріалів в іншомовній підготовці студентів коледжів

У статті висвітлено основні види автентичних відеоматеріалів і особливостей організації роботи з ними в процесі навчання іноземної мови студентів педагогічних коледжів. Розглянуто етапи роботи з відеофільмом і наведено приклади роботи з художнім фільмом.

Ключові слова: автентичні відеоматеріали, аудитивно-зорова інформація.

Кісенко О.О. Планетарний підхід до формування особистості майбутнього викладача вищої школи

Висвітлено основні підходи до формування особистості майбутнього викладача вищої школи.

Ключові слова: вища школа, формування особистості викладача ВНЗ, готовність до викладацької діяльності, виховні технології.

Клопов Р.В. Застосування комп'ютерного програмного забезпечення для тестування рівня знань і підвищення якості професійної підготовки у вищій фізкультурній освіті.

У статті проаналізовано сучасний стан застосування комп'ютерного програмного забезпечення для тестування рівня знань і підвищення якості професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту. Класифіковано комп'ютерне програмне забезпечення за групами за ознакою цільового використання у навчальному процесі професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту.

Ключові слова: вища фізкультурна освіта, інформаційні технології, професійна підготовка.

Кононова Л.В. Компетентнісно орієнтований підхід до професійного зростання педагогічних кадрів у навчальному закладі

У статті подано поняття “компетентністний підхід” та “професійна компетентність”, обґрунтовано ключові компетентності вчителя й розкрито умови, форми та засоби підвищення професійної компетентності педагогічних кадрів у навчальному закладі на основі компетентнісно орієнтованого підходу.

Ключові слова: компетентнісно орієнтований підхід, ключові компетентності, професійна компетентність, умови, форми та засоби підвищення професійної компетентності вчителя.

Левченко Я.Е. Образ світу як інтегральна характеристика спрямованості особистості студентів педагогічного ВНЗ

У статті проаналізовано проблему визначення характеру взаємозв'язку між особистісним і професійним розвитком студента. Розглянуто особливості образу світу як фактора розвитку особистості майбутнього фахівця педагогічного профілю. Визначено, що найбільш адекватним умовам професійної діяльності майбутніх педагогів може бути визнаний тип образу світу, що характеризується діалогічною спрямованістю і здатністю до організації продуктивної роботи з людьми як носіями різних типів образу світу.

Ключові слова: спрямованість особистості, образ світу, професійна діяльність, фахівець.

Лізвінський В.Л. Генеза нормативних вимог до змісту вузівського підручника (друга половина XX ст. – початок XXI ст.)

У статті проведено ретроспективний аналіз нормативних вимог до змісту вузівського підручника другої половини XX – початку XXI ст. З'ясовано, що вітчизняна система нормативних вимог до вузівського підручника наслідуює радянські традиції. Доведено, що єдині нормативні вимоги є необхідною умовою створення якісного підручника.

Ключові слова: підручник, нормативні вимоги.

Лучанінова О.П. Особливості використання проблемного навчання в технічному ВНЗ

У статті розглянуто особливості використання проблемного навчання на практичних заняттях у технічному ВНЗ. Запропоновано методичні рекомендації щодо проведення цих занять із використанням окремих форм, елементів проблемного навчання.

Ключові слова: проблемне навчання, проблемна ситуація, методи й форми проблемного навчання, рольові ігри, етапи навчання.

Матвєєва О.О. Удосконалення мовленнєвих умінь майбутніх учителів музики як засіб формування творчої уяви

У статті розглянуто розвиток таких мовленнєвих умінь, як інтонація та артикуляція. Підкреслено, що мовленнєві уміння є одними з найважливіших у комунікативній культурі педагога. Доведено, що саме розширення інтонаційного та артикуляційного багатства мови сприяє формуванню творчої уяви студентів.

Ключові слова: мовленнєві вміння, інтонація, артикуляція, творча уява, майбутній учитель музики.

Міронова М.Ю. Роль мотиваційної складової психологічної готовності майбутніх психологів у процесі фахової перепідготовки в післядипломній освіті

У статті подано науково-теоретичний аналіз феномену мотиваційної складової психологічної готовності майбутніх психологів, які навчаються в системі фахової перепідготовки післядипломної освіти.

Ключові слова: психологічна готовність, фахова перепідготовка, післядипломна освіта.

Мусаєв К.Ф. Принцип сходження від абстрактного до конкретного у філософії та методології

Розглянуто принцип сходження від абстрактного до конкретного у філософії та методології як метод побудови наукової теорії. Визначено вихідну модель принципу, яка має структурний зв'язок елементів і містить вихідний концептуальний зміст теорії, що відрізняє її від подібних схем, які виникають на емпіричній стадії науки, де відсутній розгорнутий і диференційований понятійний зміст.

Ключові слова: абстрактне, конкретне, метод сходження від абстрактного до конкретного, діалектика саморозвитку мислення, вихідна “клітина”.

Орел-Халік Ю.В. Інтеграція спецкурсу “Іноземна мова фахового спрямування” в підготовку майбутніх правоохоронців

У статті розглянуто формування естетичного смаку майбутніх правоохоронців завдяки інтеграції в навчально-виховний процес спецкурсу “Іноземна мова фахового спрямування”.

Ключові слова: естетичний смак, правоохоронець, вищий навчальний заклад МВС України.

Осова О.О. Ділова гра як ефективний метод підготовки вчителів іноземної мови

У статті показано роль і значення методу ділової гри в процесі підготовки майбутніх учителів іноземної мови, визначено основні групи ігор, а також умови ефективного використання зазначеного методу під час організації навчально-пізнавальної діяльності студентів.

Ключові слова: ділова гра, вчитель іноземної мови, учень, професійні уміння й навички.

Отрошко Т.Ф., Ільїна О.О. Педагогічна практика як складова формування майбутнього фахівця

У статті розглядаються питання організації педагогічної практики, підвищення її ролі в процесі оволодіння студентами навичками професійної майстерності, основами організаторської і виховної роботи.

Ключові слова: педагогічна практика, професійна майстерність, практична підготовка.

Павловська Н.Д. Маркетинговий підхід в управлінні навчальним закладом

У статті розглянуто теоретичні засади маркетингу, його специфіка у сфері освітньої діяльності, основні напрями управління маркетингом у навчальних закладах.

Ключові слова: управління, маркетинг, освітня послуга, ринок, потреба, управління маркетингом.

Паламарчук Л.Б. Зовнішні та внутрішні фактори впливу на формування та реалізацію соціокультурної складової змісту шкільних курсів географії

У статті висвітлено основні зовнішні та внутрішні фактори впливу на формування й реалізацію соціокультурної складової змісту шкільних курсів географії. На основі загальних педагогічних теорій змісту освіти автор прагне проектувати основні фактори впливу відбору навчального матеріалу, принципів, підходів до його наповнення соціокультурною інформацією та реалізації через новітні технології навчання.

Ключові слова: зміст освіти, соціокультурна складова, зовнішні та внутрішні фактори.

Парфьонов М.П. Самостійна робота студентів як чинник розвитку пізнавальної та творчої активності

У статті визначено основні характеристики самостійної роботи студентів, подано різні підходи науковців до ключових понять статті. Розглянуто структурні компоненти творчої самостійної роботи, їх взаємозалежність та взаємообумовленість.

Ключові слова: самостійність, самостійна робота студентів, пізнавальна та творча активність.

Перетяга Л.Є. Теоретичне обґрунтування дидактичних умов формування полікультурної компетентності учнів початкових класів

У статті подано теоретичне обґрунтування дидактичних умов, які сприяють ефективному формуванню полікультурної компетентності учнів початкової школи: забезпечення інтеграції полікультурної інформації з основним програмним матеріалом навчальних предметів; забезпечення взаємозв'язку навчальної та позанавчальної діяльності у процесі формування полікультурної компетентності.

Ключові слова: полікультурна компетентність, дидактичні умови, початкова школа.

Пермінова А.В. Особливості підготовки інженерів-педагогів швейного профілю з початку 1980-х до кінця 1990 років

У статті розглянуті питання етапів, особливостей, змісту та форм організації роботи вищих навчальних закладів та профілюючих кафедр, націлених на підготовку інженерів-педагогів швейного профілю.

Ключові слова: вищий навчальний заклад, факультет, кафедра, спеціальність, легка промисловість, професійне навчання, інженер-педагог.

Петриченко Л.О. Науково-методичні основи інноваційної педагогічної діяльності

У статті розглянуто принципи напрямки реформування системи професійної підготовки студентів вищих навчальних закладів педагогічного профілю. Провідною є думка про необхідність практичної підготовки студента до інноваційної педагогічної діяльності.

Ключові слова: педагогічна технологія, педагогічна система, інновації в освіті, системний підхід.

Полякова Т.Л. Орієнтири модернізації підготовки вчителя іноземної мови в Україні та в Європі

У статті розглянуто проблеми модернізації сучасної системи педагогічної освіти, питання професійно-педагогічної підготовки вчителів іноземної мови в Україні та Європі. Наведено основні документи та вимоги щодо підготовки вчителів іноземної мови в Україні та Європі.

Ключові слова: модернізація, система педагогічної освіти, професійно-педагогічна підготовка вчителів.

Порох Д.О. Технології успішного перебігу адаптації іноземних студентів до навчання у вищому навчальному закладі

У статті розкрито сутність поняття “технологія навчання”, обґрунтовано пріоритети тренінгової, діалогічної технологій, технології ситуаційного навчання, стимуляційних ігор, “супроводжувального підходу”, реалізація яких сприяє успішній адаптації іноземних студентів до навчання у ВНЗ.

Ключові слова: технологія навчання, тренінгова, діалогічна технологія, діалогічна технологія, технології ситуаційного навчання, адаптації іноземних студентів.

Приходченко К.І., Охріменко В.В. Проблема формування творчих умінь професійної діяльності студентів будівельних коледжів

У статті висвітлено шляхи вирішення проблеми формування творчих умінь професійної діяльності студентів будівельних коледжів.

Ключові слова: будівельний коледж, творчі вміння, професійна діяльність.

Резван О. Актуальність дисципліни “Методика викладання у вищій школі” у підготовці студентів кваліфікаційного рівня магістр

У статті розглянуто проблему впровадження дисципліни “Методика викладання у вищій школі” для магістрантів непедагогічних спеціальностей. Обґрунтовано необхідність здобуття знань з основ дидактики вищої школи для майбутніх викладачів. Подано рекомендований тематичний зміст з дисципліни. Визначено проблеми викладання у процесі організації навчального процесу в умовах кредитно-модульної системи.

Ключові слова: методика викладання, фахова дисципліна, педагогічна освіта, мотивація студента.

Репко І.П. Облік результатів навчальних досягнень учнів: досвід народних шкіл України другої половини ХІХ ст.

У статті розкрито досвід організації обліку результатів навчальних досягнень учнів народних шкіл України другої половини ХІХ ст. Охарактеризовано шкільну документацію народних шкіл різного типу щодо фіксації результатів поточного, періодичного та підсумкового контролю.

Ключові слова: контроль, облік результатів, навчальні досягнення, народна школа.

Розумна Т.С. Діалог як форма інтерактивної взаємодії

У статті розглянуті функції, джерела, класифікація діалогу як форми інтерактивної взаємодії, рівні сформованості діалогічності, правила ведення діалогу.

Ключові слова: інтерактивна взаємодія, діалог, педагогічний діалог, спілкування, суб’єкт.

Сандовенко І.В., Кнодель Л.В. Забезпечення доступу до вищої освіти для людей з особливими потребами в Україні та Канаді

У статті розкрито роль вищої освіти у вирішенні проблем людей з інвалідністю. Закцентовано увагу на ролі співробітництва державних і приватних організацій, закладів освіти та студентських організацій.

Ключові слова: інклюзія, студенти з особливими потребами, вища освіта, туристична галузь, зайнятість.

Скірко Р.Л. Потенційні можливості позааудиторної роботи щодо формування самостійної пізнавальної діяльності майбутніх спеціалістів

У статті висвітлено різні наукові підходи до формування самостійної пізнавальної діяльності майбутніх спеціалістів. Розкрито умови ефективного підготовки студентів до професійної діяльності через становлення та розвиток взаємодії, співтворчості і співробітництва з громадськими молодіжними, студентськими, профспілковими організаціями в системі позааудиторної роботи вищих навчальних закладів.

Ключові слова: самостійна пізнавальна діяльність, позааудиторна робота, професійна підготовка.

Сошенко С.М. Ефективність використання інтерактивних методів навчання в організації освітньої діяльності абітурієнтів у процесі довузівської підготовки

Охарактеризувати різні підходи до форм навчання: фронтальна, групова, індивідуальна. Проаналізовано чинники, які зумовлюють вибір викладача на користь інтерактивних методів навчання. Проведено аналіз ефективності впровадження інтерактивного навчання в контрольних та експериментальних групах абітурієнтів у процесі довузівської підготовки. Показано, що інтерактивне навчання активізує абітурієнтів довузівської підготовки, підвищує результативність навчання, створює резерви для підвищення навантаження.

Ключові слова: групова форма навчальної діяльності, інтерактивні методи навчання, довузівська підготовка.

Сущенко Л.О. Контрольно-діагностична функція як складова системи управлінської діяльності.

У статті розкрито зміст та особливості контрольно-діагностичної функції управління. Висвітлено концептуальні положення та принципи внутрішньошкільного контролю. Обґрунтовано авторський погляд щодо ефективності та дієвості контролю.

Ключові слова: контроль, внутрішньошкільний контроль, управління, принципи управління.

Твердохліб Т.С. Вимоги до особистості вчителя в педагогічній спадщині П.Д. Юркевича

У статті проаналізовано педагогічну спадщину П.Д. Юркевича і виокремлено вимоги до особистості вчителя, розкрито їх християнсько-гуманістичний характер.

Ключові слова: вимоги до особистості вчителя, педагогічна спадщина, гуманізм, християнська гуманність.

Теслюк А.С. Правова культура вчителя у контексті духовної культури

У статті йде мова про становлення правової культури як складника культури духовної. Охарактеризовано її структурні компоненти та аспекти реалізації в сучасному суспільстві.

Ключові слова: правова культура, духовність, моральність, менталітет.

Тимошенко В.М. Формування професійного іміджу майбутнього викладача вищої школи

У статті розглянуто проблему формування професійного іміджу в діяльності майбутнього викладача вищого навчального закладу як необхідна складова налагодження успішної педагогічної взаємодії. Доведено, що позитивний імідж викладача справляє великий виховний вплив на студентів, формує позитивне ставлення до процесу навчання, до предмета та до викладача.

Ключові слова: імідж, професійний імідж, комунікабельність, педагогічне спілкування, педагогічна діяльність.

Тимченко-Міхайліді Н.С. Діалогічно-дискусійні технології у процесі підготовки майбутніх митників

У статті обґрунтовано доцільність діалогізації освітнього процесу у вищій школі, розкрито сутність деяких діалогічно-дискусійних технологій навчання у процесі підготовки майбутніх митників до професійної комунікації.

Ключові слова: діалогізація освітнього процесу, діалогічно-дискусійні технології, професійна комунікація.

Ткаченко Л.П. Риторика в братських школах України (XVI–XVII ст.)

У статті розкрито особливості організації навчального процесу в братських школах, схарактеризовано змістове наповнення курсу, методика його викладання. Визначено специфіку викладання риторики як навчального предмета в означених школах України в XVI–XVII ст.

Ключові слова: риторика, братські школи, гомілетика, трактати, риторичні стилі.

Торічний О.В. Професійна компетентність майбутніх офіцерів-прикордонників як педагогічна проблема

У статті розкрито сутність основних підходів науковців до понять “компетентність” та “професійна компетентність”. Доведено необхідність формування професійної компетентності під час організації фахової підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників у вищих військових навчальних закладах.

Ключові слова: компетентність, професійна компетентність, зміст професійної компетентності майбутніх офіцерів-прикордонників.

Ульянова В.С. Виховання емоційної культури у молодших школярів

У статті розглянуто сучасні погляди науковців на проблему формування понять емоцій та емоційної культури. Розкрито зміст емоційної культури молодшого школяра та охарактеризовано її структурні компоненти, а саме: мотиваційно-ціннісний, що розкриває емоційну спрямованість дитини на ціннісне ставлення до переживань; аналітико-рефлексивний, який характеризує саморегуляцію емоційної поведінки особистістю.

Ключові слова: емоційна культура, мотиваційно-ціннісний компонент, аналітико-рефлексивний компонент, емоційні якості, емоційний інтелект.

Фарінець О.О. Теоретичні аспекти визначення поняття та структури соціального інтелекту

У статті розглянуто соціальний інтелект як неоднозначне психологічне поняття: його сутність та структура. Розглянуто різноманітні концепції соціального інтелекту за весь період існування цього поняття. Шляхом наукового аналізу визначено більш адекватну концепцію соціального інтелекту.

Ключові слова: соціальний інтелект, структура соціального інтелекту, комунікативна успішність, комунікативна компетентність.

Фунтікова О.О. Майбутньому педагогу про дошкільника та його можливості пізнати зовнішні узагальнені ознаки соціально-предметного середовища

У статті розкриті експериментально-теоретичні основи формування уявлень про форму предметів у дошкільників. Розуміння дошкільниками узагальнених ознак соціально-предметного середовища сприяє повноцінному засвоєнню знань про величину та простір, що розвиває конструктивну й зображальну діяльність.

Чепурна В.О. Педагогічна технологія формування політичної культури студентів коледжу у процесі культурологічної підготовки

Стаття присвячена актуальній для українського суспільства проблемі формування політичної культури студентів коледжу, вирішення якої вбачається шляхом технологізації навчально-виховного процесу в межах культурологічної підготовки.

Ключові слова: педагогічна технологія, інноваційна технологія, політична культура, особистість, студент, коледж, культурологічна підготовка.

Черепехіна О.А. Системний підхід до процесу формування професіоналізму майбутніх психологів у ВНЗ

У статті теоретично обґрунтовано системний підхід до формування професіоналізму майбутніх фахівців з психології у ВНЗ. Показано, що професійна підготовка майбутніх фахівців з психології передбачає оволодіння системою допрофесійних та професійних знань, навичок і вмінь у галузі психології, а також розгляд процесу фахової підготовки психологів як системи формування професіоналізму.

Ключові слова: системний підхід, професіоналізм, майбутні психологи.

Чорна С.С. Структурні та функціональні компоненти педагогічної культури майбутнього викладача вищої школи

У статті розглянуто основні структурні та функціональні компоненти педагогічної культури майбутнього викладача вищої школи, які розкривають основні вимоги до знань і вмінь, результатів діяльності й особистісних якостей майбутнього педагога.

Ключові слова: педагогічна культура майбутнього викладача вищої школи, структурні компоненти, функціональні компоненти.

Шелемаха А.А. Мотивація педагогічного колективу дошкільного навчального закладу як компонент розвитку освітньої установи

У статті висвітлено досвід роботи дошкільного навчального закладу щодо мотивації педагогів. Стисло описано зміст роботи щодо стимулювання і заохочення педагогічних працівників.

Ключові слова: мотивація, потреби, стимули, стимулювання, заохочення педагогічних працівників дошкільного навчального закладу.

Шконда В.В., Кальянов А.В. Компетентнісний підхід в умовах приватної медійної освіти

У статті розглянуто роль, значення та зміст компетентнісного підходу щодо підготовки майбутніх фахівців в умовах приватної медійної освіти, наведено концептуальні моделі оцінювання їх компетентності, запропоновано заходи для підвищення рівня компетентності випускників вищої школи, окреслено перспективи подальших наукових досліджень проблеми, що розглядаються.

Ключові слова: компетентнісний підхід, приватна медійна освіта.

Штефан Л.В. Інноваційне середовище інженерно-педагогічного навчального закладу

У статті проведено аналіз підходів до розбудови середовища інженерно-педагогічного ВНЗ на інноваційних засадах. Визначено, що напрямками його формування виступають навчальна, професійна та особистісна складові. Запропоновано практичні підходи з їх реалізації в умовах навчального закладу.

Ключові слова: інноваційне середовище інноваційний потенціал, інновація, інженер-педагог, викладач.

Шугайло Я.В. Теорії впливу засобів масової інформації на особистість

У статті розглянуто провідні функції мас-медіа, проаналізовано основні теорії та моделі впливу ЗМІ на особистість і суспільство, висвітлено специфіка найбільш популярних видів ЗМІ.

Ключові слова: засоби масової інформації, мас-медіа, функції ЗМІ.

Юрченко Л.Д. Управління процесом удосконалення педагогічної майстерності класного керівника

У статті розкрито поняття “педагогічна майстерність”, складові “педагогічної майстерності”, форми та методи її вдосконалення.

Ключові слова: педагогічна майстерність, класний керівник, форми організації методичної роботи.